



Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs IX [i. e. VI]. De his, quae fiunt a maiore parte Capituli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO LXXV.

Ex consil. 33. in Nouis, deest in antiquis.

Capellania perpetua iuris patronatus, si (vt licet) per ordinarium ad Manualem reducat, beneficium esse desinit, & simplex beneficium efficitur, ad quod patronus sine alia Episcopi approbatione quemcunque deputare potest, & deputatum remouere; quod si postea impetretur vt beneficium, non tenet institutio, nisi iterum de Manuali per Episcopum in beneficium ecclesiasticum instituat.

DECISIO LXXVI.

Ex consil. 29. in Nouis, deest in antiquis.

Distribuciones quotidianas, quas canonicus hæreticus occultus accipit, si postea abfoluatur cum retentione canonicatus, canonicis illis restituere tenetur, quibus accreuerunt si ipse non interfuerit.

DECISIO LXXVII.

Ex consil. 33. in Nouis, deest in antiquis.

Cum omnis expressio falsi, quæ principem ad gratiam facilius concedendam mouere possit, eam subreptitiam reddat, cap. Super lucris, de rescr. consequenter impetrans beneficium exprimendo se teneri ad soluendam pensionem, quam iam licite redemit, non solum peccat, sed etiam gratiam perdit.

TITVLVS IV.

De Clerico ægrotante, vel debilitato.

S Y M M A R I V M.

- 1 Coadiutor datus alicui ex fructibus beneficij ab eo administrandi sustentare debet.
- 2 Coadiutor datus alicui, quænam facere potest.
- 3 Beneficio ob superuenientem amentiam quis priuandus non est.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 2.

Coadiutores, qui iure communi dantur Prælati beneficiarij, vt adiuuent eos in his, quæ ipsi facere tenentur, & non possunt, c. de rectoribus, & c. si de clericis ægrot. Inn. in c. nisi cum pridem, de renun. sustentationem habere debent ex fructibus, & redditibus beneficiorum, ad quæ administranda designantur, d. c. de rectorib. & c. 1. de cler. ægrot. in 6. Quæ sustentatio eis conceditur pro obligatione faciendi ea, quæ beneficiario agenda incumbunt, cum beneficium datur propter officium, c. si. de rescr. in 6. & c. 1. de clericis ægrot. in 6. Coadiutores vero extraordinarij, & qui conceduntur cum futura successione, ea solum facere possunt, & lucrantur, quæ illis ex Papæ concessionem permittuntur.

DECISIO II.

Ex consil. 2. alias 3.

Coadiutor Episcopo datus Archiepiscopo propter necessitatem cum futura successione, & facultate exercendi spiritualia, & temporalia, quæ iure, vel consuetudine ad coadiutoris officium pertinent, absente Archiepiscopo, vel annuente, potest exercere, & benedictionem dare potest, pallio tamè vt non potest, donec sit Archiepiscopus, vel moriatur, aut cedat Archiepiscopus. arg. c. Nisi. & c. ex tuarum, de auct. & vsu pallij, nec beneficia conferre, vel alia exercere valet, quæ is, cuius est coadiutor per se vult, & potest exercere; cum ad Coadiutoris officium de iure non pertineat ea, quæ principalis rectè potest, & vult agere per se, nec coadiutoris consilio, aut auxilio vt vult. Arg. c. Pontifices, & c. petisti 7. q. 1.

DECISIO III.

Ex consil. 1. in Nouis, deest in antiquis.

Beneficium iuste possidens, si postea in amentiam incidat, eo priuandus non est, sed et a superiore coadiu-

tor dari debet, manente iure beneficij in illo, etiâsi amentis sit. Arg. c. tua. de clericis ægrot.

TITVLVS V.

De concessione prebendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

Hic titulus deest in Nouis.

S Y M M A R I V M.

- 1 Beneficia sine diminutione conferri debent.
- 2 Simonia mentalis nullam penam infligit, nec restituere obligat.
- 3 Episcopus licet perdat beneficia habita, ad alia tamen habenda non fit inhabilis.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 1. vt eccl. benef. sine diminutione conferantur.

Ordinarius in beneficij collatione collatarium iuramento adigere nequit, quod non renunciat beneficium cum pensione in alicuius fauorem, aut quod non permutabit illud, sed tantum purè, & liberè, & simpliciter renunciat in manibus Papæ, vel ordinarij, si illud renunciare, vel permutare valuerit; eo quod beneficia sine diminutione conferenda sunt, c. 1. vt eccl. benef. collatum autè beneficium cum huiusmodi onere, & pacto, nõ solum beneficij pretium minuit, ca. cum Ioannes, de fide instru. sed etiam simonia sapit, eo quod in collatione inuenit conditio, modus, vel pactum quod iure non inest acti conferendi, vel recipiendi beneficium, c. significasti, de elec. & gl. & Fel. in c. ad audientiam, de rescr.

DECISIO II.

Ex consil. 2. deest in Nouis.

Quamuis sola voluntate dandi, aut accipiendi spirituale pro temporali, simonia committi potest, cum Simonia sit voluptas eruendi, aut vendendi spirituale pro temporali, gl. in summa 1. q. 1. & Nau. in Man. c. 23. n. 100. ad eo vt laicus nullâ habens potestatem conferre vellet aliquod spirituale pro temporali, simoniam committeret, non minus, quam qui furari vellet, furtum committeret, licet non furaretur. c. Sic cui, de penit. d. 1. Per huiusmodi tamè simoniam mentalem nulla pena, aut censura incurritur, c. fin. de simon. nec aliqua restitutionis obligatio inde inducitur.

DECISIO III.

Ex consil. 3. alias 15. de elect.

Episcopus, licet per consecrationem beneficia habita perdat, ad alia tamen futura habenda non fit inhabilis. Arg. c. licet canon. & c. commissis, de elect. in 6. præsertim Episcopus titularis; sed neque Cardinalis ad beneficia saltem simplicia obtinenda inhabilis est. ex Pan. in c. ecclesia vestra, nu. 2. de elect.

TITVLVS IX.

De his, quæ fiunt a maiore parte Capituli.

S Y M M A R I V M.

- 1 Administratio honorum Monasterij tota Abbati incumbit.
- 2 Professionis receptio, an ab Episcopo sine Capitulo fieri possit.

DECISIO I.

Ex consil. 1. in vtrisque.

Ablas licet sine conuentus, aut prioris consensu bona Monasterij alienare non possit, cap. Sine exceptione, 12. q. 2. pensionem tamen constitutioni assentire sine eorundem consensu.

consensu valet; cum de iure communi nullam ipsi admittationem habeant, sed tota potestas administrandi spiritalia, & temporalia penes Abbatem sit, c. Nullam 18. q. 2. & c. edoceri. de rescript. dummodo non sint diuisa bona inter Abbatem, & conuentum.

DECISIO III.

Ex cons. 2. alias 36. de regular.

PROfessionis receptio facienda in manibus Capituli Ecclesie cathedralis Regularis, & ipsiusmet Episcopi, in manibus Capituli facta, Episcopo nolente illam recipere non valet; cum iura, c. porrectum, c. ad Apostolicam, & c. Ioannes, & c. sane, de Regula, tractantia de persona, quae potest recipere possessionem communiter de Abbate, nunquam autem de conuentu loquantur; unde licet superior renuens facere quod debet, ad id per superiorem cogi poterit, ab inferiori tamen illud fieri non potest, nisi in casibus iure expressis, ca. Nullus, de iur. patr. Pan. & Fel. ibi, ca. pastoralis, de off. ord. Et consequenter licet Episcopus compelli potest ad suscipiendam professionem Nouitij, tam ad ipsam, quam ad Capitulum pertinentem, non potest tamen a Capitulo, quod non est superior eius, id fieri, quod ipse facere tenebatur.

TITVLVS VII.

De his, quae fiunt a maiore parte, Capituli.

S Y M M A R I V M.

1 Concilium Generale Papa refragante nihil statuere potest

DECISIO I.

Ex cons. unico in vtrisque

QVamuis Papa refragante, Concilium Generale nihil statuere potest. Arg. ca. significasti, de elect. sed aliorum omnium, qui in Concilio sunt sententiae Papae sententia praesertim, eo quod Concilio Papa ut persona praesit, in qua tota potestas ecclesiae residet, ita quod solus possit statuere, quicquid cum Concilio possit, cuncta per modum, & c. per principalem 9. q. 3. Prouinciale tamen Concilium contradicente Archiepiscopo, aliquid decernere valet, eo quod Archiepiscopus Concilio Prouinciali praesidens, non a se illam potestatem solus habet, sed vna cum suffraganeis collegialiter: quae autem ab aliquibus collegialiter aguntur, ex maioris partis sententia terminantur Gl. & DD. in c. cum omnes, de cost. Qua de causa collatio pertinens ad Episcopum, & Capitulum ab Episcopo cum aliquo canonicis sui Capituli facta non valet, si maior pars ei contradicat; Sicut etiam in receptione Monachorum spectante Collegialiter ad Abbatem & Capitulum, ita quod Abbas non nisi vnam vocem, seu suffragium habet, maior pars eorum minori praesertim, et si in ea Abbas fuerit. Arg. c. 2. Ne sed. vac. in 6. & c. si. de Regul. in 6.

TITVLVS VIII.

De rebus Ecclesiae alien. vel non.

S Y M M A R I V M.

- 1 Instrumenta antiqua causa inuenta, si alicuius res tangant, tutius est reuelare, quam occultare.
- 2 Episcopus de fructibus fabricae vnius Ecclesiae superfluis, fabricae alterius Ecclesiae pauperis assignare nequit.
- 3 Alienans res Ecclesiae sua sine iusta causa, & solemnitate peccat, & penas incurrit.
- 4 Excommunicatus quando sit locans bona Ecclesiae ad longum tempus.
- 5 Abbas quas arborum sine conuentu, aut panis alienare potest.

- 6 Episcopus beneficii perpetua, manalia reddere, & extinguere potest.
- 7 Diuisio honorum Monasterij per Abbatem, & Conuentum facta valet.
- 8 Abbas exemptus, an res ecclesiae alienare possit.
- 9 Contractum faciens circa res ecclesiae, referens a voluntate Papae, an censuras incurrat.
- 10 Vnum beneficium alteri, statum suum non mutat.
- 11 Emphyteuticus praedij ecclesiasticis dirutis, cui solui debet census solitus.
- 12 Locans res ecclesiae, quando incurrit excommunicationem.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 16.

INstrumenta antiqua causa inueniens si alicuius res, maxime vero Ecclesiae vtilitate tangant, quo minus bonis, & redditibus alienentur, tutius est reuelare, quam occultare, cum inueniens rem, aut sciens illam ad alium pertinere, restitutus, & reuelare obligatur, c. Si quid inuenisti. 14. q. 6. & c. qui cum fure, de furt. & restitutus in integrum ignorantem, praesertim Ecclesiae contra praescriptionem datur, c. vigilanti, de praescrip. Fel. ibi.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 15.

EPiscopus, licet ex causa ecclesias duas vnire, aut vna in duas diuidere, c. vnio, 10. q. 3. & c. figur vnire, de excess. prelat. & c. iam auctoritatem impartiri permittendi vnam ecclesiam cum altera, duobus habentibus, illas, c. Questum, de tertum permitt. & c. si. de. in. 6. & pensionem super beneficio vnus ad alium clericum pauperem sustentandum imponere, c. Nisi, c. extirpanda de praeb. & Canonicos ad contribuendum reparationi ecclesiae suae cogere, & etiam canonicorum suorum prebendas pauperes & redditibus beneficiorum episcopatus sui augere possit, c. exposuisti, de praeb. & ibi Panor. De superfluis tamen fabricae vnius ecclesiae, aliquid fabricae alterius ecclesiae pauperis carentis fabricae sufficienti ad parietes eius reficiendas, & ad ornamenta emendanda, sine auctoritate, & licentia Papae assignare nequit; cum hoc nullo iure concessum esse constet, praesertim cum semel donata, data, & relicta fidelibus in suarum ecclesiarum vtilitatem, & vnum vsum pium, ad alium etiam pium, tam iure antiquo, c. 12. q. 1. Clem. quia contingit, de relig. dom. & glo. ibi, quam nono Concilij Tridentini sess. 7. c. 17. de ref. & sess. 22. c. 8. de reformatione, applicari non possint sine auctoritate Papae, qui non facile eam euiliber Episcopo impartiri solet, etiam in casu licito, faciendam, cum etiam alienationem rerum ecclesiae suae, in casu huiusmodi, Episcopo non concedit, nisi se prius consulto Pius II. Extrau. 1. de reb. eccl. non alien.

DECISIO III.

Ex cons. 3. & 5. alias 18. & 4.

RES ecclesiae suae sine iusta causa, & debita solemnitate alienantes, quam alienatas recipientes peccant, & penas iuris, c. Si quis presbyterorum, de reb. eccl. non alien. & extra. 1. tit. eo. & cap. sine except. 12. q. 2. excommunicationem sentiet, & privationem beneficiorum, quae habent in ecclesijs, quorum bona alienauerunt, si inferiores Episcopis, vel Abbatibus fuerint, ipso facto incurunt; adeo ut pena, quas ipso iure incurrerunt, nec debent, nec possunt iudicem minui propter integrationem, & restitutionem bonorum, ob quam alienationem penas praefatas incurrerunt, cum aliud sit restitutio damni, & aliud pena, quae malefacienti a iure, vel ab homine imponi solent, licet canon, & ca. commissi, de elect. in 6. fecus autem si res ecclesiae iusta de causa, & seruata forma debita alienauerunt, tunc enim neque peccatum aliquod committunt, nec vllam censuram incurrunt, capit. Sine cessione 22. quaest. 2.